

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Дипломатична та консульська служба»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Рік навчання 2023/24, семестр 3
Форма здобуття вищої освіти Денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська,

Лектор навчальної
дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)

Любовець Олена Миколаївна, доктор історичних наук
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук,
e-mail olena_lubovec@ukr.net

URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1243>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ (до 1000 друкованих знаків)

Навчальна дисципліна «Дипломатична та консульська служба» є обов'язковою професійно орієнтованою дисципліною підготовки бакалаврів освітньої програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Метою дисципліни «Дипломатична та консульська служба» є ознайомлення студентів із засадами, принципами та структурою дипломатичної і консульської служби України та зарубіжних країн, а також розвиток початкових навичок і вмінь роботи в центральних державних органах у сфері реалізації зовнішньої політики України та навичок професійної дипломатичної діяльності в зарубіжних органах зовнішніх зносин держави.

Основними завданнями дисципліни є ознайомлення студентів з основними характеристиками, особливостями та організацією сучасної дипломатичної та консульської служби України та зарубіжних країн; аналіз базових нормативно-правових механізмів регулювання діяльності сучасної дипломатичної та консульської служби України та зарубіжних країн; узагальнення історичного досвіду і появи нових тенденцій у розбудові дипломатичних і консульських служб та їх врахування і застосування у повсякденній дипломатичній практиці.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК9.** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК6.** Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).
СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).
СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

- ПРН04.** Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
ПРН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
ПРН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
ПРН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.
ПРН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.
ПРН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/се мінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
3 семестр				
Модуль 1. Дипломатичні відносини та дипломатична служба				
Тема 1. Предмет, мета і завдання дисципліни «Дипломатична і консульська служба»	1/2	Розуміти предмет, об'єкт, мету та завдання дисципліни. Розбиратися, що є джерелами курсу. Орієнтуватися в наявності літератури з курсу.	Обговорення питань на семінарському занятті	10

<p>Тема 2 Дипломатична діяльність держави. Державні органи зовнішніх зносин.</p>	<p>2/4</p>	<p>Усвідомлювати: визначення сутності та порівняння понять «дипломатія», «дипломат».</p> <p>Мати структуроване уявлення про: зародження та становлення дипломатії.</p> <p>Розумітися на особливостях новітніх тенденцій в розвитку дипломатії.</p> <p>Ознайомитися з новими видами та типами сучасної дипломатії.</p> <p>Усвідомлювати: поняття та особливості державних органів зовнішніх зносин, їх роль і місце в структурі державної влади.</p> <p>Мати структуроване уявлення про: систему органів зовнішніх зносин держави: загальні принципи її організації.</p> <p>Оперувати термінами: центральні (внутрішні) органи зовнішніх зносин. конституційні та спеціалізовані (конвенційні)</p> <p>Використовувати джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p>	<p>10</p>
<p>Тема 3. Державна дипломатична служба.</p>	<p>2/4</p>	<p>Усвідомлювати: визначення сутності понять «дипломатична служба», «дипломатичний службовець», «дипломатична посада», «дипломатичний ранг».</p> <p>Знати історію становлення дипломатичної служби незалежної України.</p> <p>Мати структуроване уявлення про специфіку дипломатичної</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p>	<p>10</p>

		<p>служби, функціональні обов'язки дипломатичних службовців.</p> <p>Використовувати джерела та літературу.</p>		
<p>Тема 4. Встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичних представництв.</p>	2/4	<p>Усвідомлювати: необхідність у практичному формуванні дипломатичного представництва</p> <p>Мати структуроване уявлення про: чотири стадії призначення глави дипломатичного представництва, запит агремана. призначення на посаду, прибуття в країну призначення, офіційний вступ на посаду, вручення вірчої грамоти.</p> <p>Оперувати термінами: оформлення акредитації, дія агремана, припинення дипломатичної місії</p> <p>Використовувати джерела та літературу.</p>	Обговорення питань на семінарському занятті	10
Модуль 2. Поняття, структура і статус провідних інституцій сучасної дипломатії				
<p>Тема 5. Структура та персонал дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус.</p>	2/4	<p>Ознайомитися зі структурою та категоріями співробітників дипломатичного представництва, з'ясувати, що включає поняття «дипломатичний корпус».</p> <p>Мати уявлення щодо структури посольства, знати повноваження та функції його відділів.</p> <p>Розуміти сутність дипломатичних привілеїв та імунітетів.</p> <p>Використовувати джерела та літературу.</p>	Обговорення питань на семінарському занятті	10

<p>Тема 6. Консульські відносини та консульські установи.</p>	<p>2/4</p>	<p>Усвідомлювати: історію становлення консульського інституту, створення, розвиток та етапи формування консульської служби України, Консульський Статут України від 2 квітня 1994 року, міжнародно-правову базу встановлення та здійснення консульських відносин.</p> <p>Мати структуроване уявлення про: класи консульських установ та найменування глав консульських представництв</p> <p>Оперувати термінами: «консульський патент», «екзекватура», «консульський корпус».</p> <p>Використовувати джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p>	<p>10</p>
<p>Тема 7. Консульські функції та обов'язки.</p>	<p>2/2</p>	<p>Охарактеризувати правові засади функцій консульських установ відповідно до міжнародних правових актів.</p> <p>Усвідомлювати функції консульських установ у різних сферах.</p> <p>Оперувати термінами «консульська легалізація», «офіційний документ».</p> <p>Використовувати джерела та літературу.</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p>	<p>10</p>
<p>Тема 8. Участь міжнародних організацій у розвитку дипломатичних відносин.</p>	<p>2/4</p>	<p>Усвідомлювати: визначення поняття «міжнародна (міжурядова) організація», класифікацію сучасних міжнародних організацій, зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях.</p> <p>Мати структуроване уявлення про: основні функції</p>	<p>Обговорення питань на семінарському занятті</p>	<p>10</p>

		<p>постійного представництва при міжнародній організації, Віденську конвенцію про представництво держав в їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975р. — міжнародноправова основа діяльності постійних представництв при міжнародних організаціях.</p> <p>Оперувати термінами: привілеї та імунітети постійних представництв при міжнародних організаціях, направлення делегацій, правова основа діяльності міжнародних організацій.</p> <p>Використовувати історичні джерела та літературу.</p>		
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). З початком сесії виконання і розміщення завдань припиняється.
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Всі додаткові роботи (самостійна робота) повинні виконуватися відповідно до визначених вимог та мати коректні текстові посилання на використану літературу, а також мають бути результатом індивідуальної науково-дослідної роботи з високим (не менше 70 %) відсотком унікальності.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може

	відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)
--	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Біла-Тіунова Л.Р., Панова Н.С., Тодошак О.В., Фаєр Ю.Г. Припинення державної служби як інститут адміністративного права: монографія. Одеса: Фенікс, 2015. 236 с.
2. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 8 квітня 1961 року : ООН. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048
3. Віденська конвенція про консульські зносини від 24 квітня 1963 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби: навч. посібник. К., 2004. 248 с.
5. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання: навч. посібник. К., 2007. 224 с.
6. Дипломатична та консульська служба: підручник для студентів ВИЗ / К.В. Балабанов, М. В, Трофименко. Донецьк, 2013.
7. Кобилянська І.М. Правовий захист дипломатичних представництв та їх персоналу: Міжнародне право. Право і суспільство. № 2. 2019. С. 241- 248.
8. Мануїлова К.В. Становлення правового регулювання дипломатичної діяльності. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2021 № 49. С. 158-161.
9. Палагусинець Р. В. Роль дипломатичної служби в формуванні ефективного державного управління зовнішньою політикою держави. Електронне «Державне управління: удосконалення та розвиток». № 2. 2020. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2020/40.pdf
10. Панов А.В. Дипломатична і консульська служба. Монографія. Ужгород, 2015. 270 с.
11. Питання присвоєння дипломатичних рангів: Указ Президента України від 18.05.2019 р. № 275/2019, зі змін. та доп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275/2019#Text>
12. Полтавець Т. Дипломатична служба в Україні та за кордоном. Громадська думка про правотворення. 2018. № 8 (152). С. 11–14.
13. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 № 3723- XII : із зм. і доп. станом на 16.07.2020 // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
14. Про дипломатичний та службовий паспорти України: Указ Президента України від 12 травня 2015 року № 264/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/2015#n140>
15. Про дипломатичну службу України: Закон України від 20.09.2001 № 2728-III // Відомості Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>.
16. Про перелік посад, приписаних до дипломатичних рангів України: Указ Президента України від 21.12.2018 р., № 434/2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/842/96#Text>
17. Сагайдак О. П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: Навчальний посібник. К., 2008. 295 с.
18. Сардачук П., Кулик О. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи: навчальний посібник. К.: Україна, 2001. 176 с.

19. Турчин Я. Б., Дорош Л. О., Івасечко О. Я. Дипломатична та консульська служба: підручник. Львів, 2018. 332 с.
20. Чабан А.Ю. Дипломатична і консульська служба: Навчально-методичний посібник. Черкаси, 2019. 94 с.
21. Федчишин С. А. Класифікація посад у системі дипломатичної служби України // Правова держава. 2015. № 20. С. 69–75.
22. Федчишин С. А. Дипломатичні ранги як спеціальні звання дипломатичних службовців. Публічне право. 2020. № 2 (38). С. 55-66.
23. Федчишин С. А. Підстави припинення дипломатичної служби України. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. Том 31 (70). № 4. С. 183-189.
24. Щериця С.І. Дія кримінального процесуального закону щодо спеціальної категорії осіб, які користуються правом дипломатичної недоторканності в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 1. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2017/48.pdf
- Додаткова:**
25. Безверха І.А. Типізація комерційної дипломатії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 18, ч. 1. С. 35-40.
26. Висоцький О.Ю. Електронна дипломатія як інструмент пропаганди // Політологічний вісник. 2018. Вип.81. С. 51-59.
27. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина I. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с.
28. Гавриленко І. Концепції та моделі здійснення культурної дипломатії. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. 2014. Вип. 1. С. 5-8.
29. Гончарова А.О. Дипломатична служба як складова частина державної служби України. Актуальні проблеми державного управління. 2011. № 1. С. 420-424.
30. Григоренко Є., Журавель А. Дипломатична служба в механізмі реалізації законодавства про національну безпеку України. Європейська дипломатія у XXI столітті: матеріали науково-практичного круглого столу (21 грудня 2018 року). Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. С. 23-26.
31. Григор'єва Т. Історія дипломатії від давнини до кінця XVIII ст. К.: Києво-Могилянська академія. Видавничий дім, 2015. 178 с.
32. Грінченко О. Місії ad hoc в сучасному праві Європейського Союзу. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 99. С. 102–108.
33. Далявська Т. П. Феномен невизнаних держав: політологічний аналіз: монографія. Київ: Університет «КРОК», 2018. 228 с.
34. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до нового часу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниця: Нова книга, 2002. 433 с.
35. Історія дипломатії: навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 116 с.
36. Ковальська В. В. Регулювання діяльності спеціальних місій у міжнародному праві. Прикарпатський юридичний вісник. 2015. Вип. 2(8). С. 21-25.
37. Конопляник О.С., Гречанюк С.К., Галай В.О. Адміністративно-правове регулювання охорони Національною гвардією України дипломатичних представництв іноземних держав. К: ГО «Київський правозахисний альянс», 2016. 182 с.
38. Макар Ю. Століття української дипломатії. Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2017. Т. 35-36. С. 77-94.
39. Маринів І.І., Иорозова А.О. Деякі проблеми визнання АД НОС у сучасному міжнародному праві. Право та інноваційне суспільство. № 2 (15) 2020. С. 23-27.
40. Онищенко О. А. Порівняння правового статусу дипломатичних агентів і консульських посадових осіб у сучасному міжнародному праві: Держава та регіони. Сер.: Право. 2014. № 2. С. 124-127.
41. Опанасюк О. Новітні тенденції у роботі дипломатичного агента XXI ст. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2989.

42. Палєєва Ю. С., Тодорошко Т. А. Теоретичні питання міжнародно-правового визнання держав в контексті сучасності. Альманах міжнародного права. 2017. Вип. 18. С. 57-63.
43. Пик С.М., Костюк Д.А. Види таємної дипломатії та особливості їхнього функціонування у міждержавних відносинах. Вісник Донецького національного університету. Сер.: Політичні науки. 2016. С. 48-53.
44. Руденко Г. М. Україна дипломатична. К., 2001. 176 с.
45. Руденко І. І. Особливості користування дипломатичними привілеями та імунітетами. Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 травня 2016 р., м. Одеса): у 2 т. Т. 1. Одеса: Юридична література, 2016. С. 447-449.
46. Сіваш О.М. Статус членів родини дипломатичного агента за Віденською конвенцією про дипломатичні зносини 1969 р. Юридичний науковий електронний журнал, 2020, № 8, С. 4.
47. Сухорольська І. Нова громадська дипломатія та особливості її реалізації у сучасних умовах. Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. 2015. Випуск 27. С. 136-143.
48. Ткаля О.В. Теоретичне обґрунтування дипломатичного імунітету : Актуальні проблеми держави і права. 2009. С. 369-377.
49. Ціватий В. Віденський конгрес 1814–1815 рр.: інституціональний вердикт європейського політико-дипломатичного та суспільно-історичного розвитку. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. 2016. Вип. 25. С. 229-246.

Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліографічна і реферативна база даних SCOPUS. URL: <http://www.scopus.com/>
2. Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://www.iir.kiev.ua/>
3. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua>
4. Міністерства освіти і науки України (нормативні документи в галузі освіти і науки). URL: <http://www.mon.gov.ua>
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Brookings Institution. URL: <https://www.brookings.edu/>
7. Carnegie Endowment for International Peace (CEIP). URL : <https://carnegieendowment.org/>
8. Chatham House (Royal Institute of International Affairs). URL : <https://www.chathamhouse.org/>
9. European Union (EU). URL: https://europa.eu/european-union/index_en
10. Institute for the Study of War (ISW). URL: <https://www.understandingwar.org/>
11. North Atlantic Treaty Organization (NATO). URL: <https://www.nato.int/>
12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL: <https://www.oecd.org/>
13. RAND («Research and Development») Corporation. URL: <https://www.rand.org/>
14. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). URL: <https://www.sipri.org/>
15. The Center for Strategic and International Studies (CSIS) URL : <https://www.csis.org/>
16. The Club of Rome. URL: <https://www.clubofrome.org/>
17. United Nations (UN). URL: <https://www.un.org/en/>